

Katoliški GLAS

UREDNIŠTVO IN UPRAVA:

Gorizia, Riva Piazzetta, 18 - tel. 3177

PODUREDNIŠTVO:

Trieste, Vicolo d. Rose, 7 - tel. 37603

Polletna naročnina L. 1.000

Letna naročnina L. 2.000

Letna inozemstvo L. 3.000

Poštno čekovni račun: štev. 24/12410

Leto XVII. - Štev. 11 (836)

Gorica - četrtek 11. marca 1965 - Trst

Posamezna številka L. 50

† Pater Anton Prešeren SJ DEMONSTRACIJE V MOSKVI

Pater Anton Prešeren je ob priliki osemdesetletnice svojega življenja opravil dne 23. junija 1963 sv. mašo v argentinski cerkvi na Piazza Quadrata v Rimu. Tam imajo rinski Slovenci vsak mesec svojo mašo, v dvoranji zraven cerkve se pa v okviru društva »Slomšek« nato zbirajo k svojim mesečnim prireditvam.

V generalni hiši jezuitskega reda v Rimu je po enoletnem počasnem ugašanju umrl to nedeljo, 7. marca jezuitski asistent za slovanske narode, pater ANTON PREŠEREN. Z njim je slovenski narod izgubil enega svojih najvidnejših predstavnikov v Cerkvi in izven nje.

Pokojni pater Prešeren se je rodil dne 8. junija 1883 v Breznici na Gorenjskem. Njegov dom nam je dal največje slovenske moze in vodnike: pesnika Prešerna, nadškofa Jegliča in nadškofa Vovka. Pokojni je šel po vzoru svojih prednikov: bil je velik duhovnik in velik Slovenec.

Za mladega nadarjenega nečaka Antona se je zavzel takoj po ljudski šoli njegov stric ljubljanski škof dr. Anton B. Jeglič. Poslal ga je v Travniki v Bosno na gimnazijo. Po končani maturi na travniški gimnaziji je pokojni prispel v Rim, kjer je obiskoval jezuitsko univerzo Gregoriano.

Konec šestega leta bivanja v Germaniku v Rimu je bil dne 28. oktobra 1908 posvečen v duhovnika. Potem ko je ostal še eno leto v Germaniku in nadaljeval študij, je zapustil Rim in bil od jeseni leta 1909 do leta 1910 kaplan v Borovnici. Dne 3. oktobra 1910 je vstopil v noviciat jezuitskega reda v Sv. Andražu na Koroškem. Tu je ostal eno leto, nakar je bil imenovan za profesorja na jezuitski univerzi v Innsbrucku. Na tej univerzi je poučeval od leta 1912 do leta 1918 in sicer različne predmete, med njimi filozofijo in nazadnje fundamentalno. Hotel se je posvetiti prav fundamentalno, ko ga je Bog poklical na odgovornejšo mesto. Leta 1918 je bila namreč ustanovljena nova jugoslovanska jezuitska provinca. Pokojni pater Prešeren je bil poklican tja. Od leta 1919 je bil v Sarajevu rektor in profesor bogoslovja sarajevske nadškofije. Leta 1921 pa je bil izvoljen za provinciala jugoslovanske jezuitske province v Zagrebu.

Kot provincial je obiskoval razne jezuitske hiše, med njimi tudi v Sofiji v Bolgariji, kjer je bil v tistem času apostolski delegat pokojni papež Janez XXIII. Kadar koli je prispel v Sofijo, se vedno gost apostolskega delegata Roncallija, s katerim je skupno reševal razna cerkvena vprašanja. Od takrat je izhajalo iskreno prijateljstvo, ki je povezovalo pokojnega patra Prešerna s takratnim delegatom in poznejšim papežem Janezom XXIII. To svoje prijateljstvo je pokojni papež še posebej poudaril ob avdienci predstojnikov jezuitskega reda, kjer je pred vsemi prisotnimi govoril o patru Prešernu in obujal spomine na njuno skupno delo v Bolgariji.

Pokojni pater Prešeren pa je poudaril to svoje prijateljstvo in vdanost svetemu očetu ob proslavi njegove osemdesetletnice, ki so mu jo priredili rinski Slovenci. V avdienci, ki jo je papež Janez XXIII. dovolil slovenskim narodom v Rimu ob proslavi

1100-letnice prihoda svetih bratov Cirila in Metoda med slovanske narode, se je papež ljubeznivo rokoval s patrom Prešernom in mu dejal: »Kajne, pater Prešeren, midva pa ostanva trdna in dobra.« P. Prešeren je na proslavi svoje 80-letnice omenil ta dogodek in dejal: »Vedel sem, da so papežu Janezu XXIII. bili takrat dnevi šteti. Kako rad bi daroval svoje življenje, da bi le papež ostal živ.«

Kot provincial jugoslovanske province je ostal pater Prešeren v Zagrebu do leta 1931, ko je bil poklican v Rim, kjer je bil imenovan za asistenta slovanskih jezuitskih provinc, kar je ostal do svoje smrti. Dvaintrideset let je opravljal to veliko in odgovorno nalogo. Ob njenem izvajanju je prišel v stik z najvišjimi cerkvenimi dostojanstveniki v Vatikanu in drugod po svetu, katere si je takoj pridobil s svojo skromnostjo in dobroto.

Skoro ni bilo stvari, ki se je tikala slovanskih narodov, da ne bi v Vatikanu pred odločitvijo njega vprašali za mnenje. Kot asistent je vršil vizitacije, obiskoval razne slovanske države, predvsem pa je budno spremljal rast in življenje vseh slovanskih jezuitskih ustanov v Rimu.

V tej dolgi dobi so se vrstili pri njem duhovniki, laiki, intelektualci in najbolj preprosti ljudje. Za vsakega je imel dobro besedo, vsakemu je skušal pomagati po svojih najboljših močeh. S svojimi zvezami in osebnimi poznanstvi v Vatikanu je zlasti za Slovence nešteto posredoval. Toda enako skrb je posvečal tudi članom drugih slovanskih narodnosti, ki so se obračali nanj.

Tako je vršil svoje veliko poslanstvo vse svoje življenje. Druga svetovna vojna in njene posledice so mu naložile nove naloge. Zavzel se je za vse, ki so prihajali v tistih bridkih dneh k njemu kot edinemu rešitelju in pomočniku. Njegove dobrote in njegove ljubezni so bili deležni nešteti. Bil je neumoren. Po naravi markantna osebnost se je takrat dvignil še više.

Kljub ogromnemu poklicnemu delu se je zanimal za vse in za vsakogar. Najprej je poskrbel za tiste, ki so bili v taboriščih, nato tudi za tiste, ki so bili izven njih. Našel je sredstva in poti zlasti mlajšemu rodu, da je lahko nadaljeval s študijem, diplomiranjem pa je preskrbel mesta v tujini, jih priporočal svojim znanecem in ves čas iskal novih možnosti in izhodov, da bi lahko pričeli novo življenje.

Njegove posebne ljubezni so bili deležni duhovniki in bogoslovci. Poskrbel je za slovanske bogoslovce, iskal sredstva za preživljanje duhovnikov in njihove zaposlitve. Oskrbel je dušno pastirstvo med Slovenci v Rimu in v taboriščih, zbiral na nedeljske sestanke slovanske služkinje, da se ne bi izgubile v velemestu, skratka: bil je povsod, kjer je kdo potreboval pomoč.

Ko so se razmere uredile in je večina slovanskih beguncev našla novi dom onstran morja, se je pokojni pater, ki so mu povojne razmere zaprle pot v njegove nekdanje slovanske jezuitske province, vrgel z vso vnamo na delo v Rimu. Poleg poklicnega dela sta bila njegova misel in njegovo srce vedno pri Slovencih. Z njegovim posredovanjem se je zgodilo, da smo Slovenci dobili v Rimu svoj duhovniški zavod »Slovenicum«, kjer nadaljujejo svoj študij slovanski duhovniki, slovanski duhovniški odbor in versko-kulturno društvo rimskih Slovencev, katerega pokroviteljstvo je prevzel. V zadnjem času je prevzel tudi skrb za slovanske bogoslovce v Argentini.

Vse življenje je bil pokojni klen in zdrav, prav kakor so naši ljudje na Gorenjskem. Njegova poslednja sveta daritev je bila božična polnočnica 1. 1963, med katero je v kapelici pri šolskih sestrah šebral evangelij in slovensčini. Na sveti dan Gospodovega rojstva mu je pričelo pešati srce. Pričela se je dolgotrajna bolezen, ki ga je počasi rušila in jemala s tega sveta.

Bridko je bilo gledati, kako se je polagoma, skoro nezaznavno podiral hrast, ki je toliko časa kljuboval viharjem življenja. Majhnih srčnih kapi je v tem obdobju doživel na desetine. Spričo svoje telesne ne moči se je večkrat bridko razjokal. Du-

Okrog dva tisoč azijskih študentov z Lumumbove univerze je prejšnji četrtek priredilo pred soplepjem ameriškega veleposlaništva v Moskvi silovito protestno demonstracijo. Namen demonstracije je bil obsoditi ameriško bombardiranje vojaških objektov v Severnem Vietnamu. Podobno demonstracijo so isti študentje priredili že 9. februarja, ko so vdrli na dvorišče istega veleposlaništva ter s steklenicami črnili in snežnimi kepami povzročili precejšnjo škodo zlasti na šipah.

Sovjetska policija se jim tedaj ni bogve kaj zoperstavila, ker so demonstracijo na tihem podprle sovjetske oblasti. Zato so študentje mislili, da bodo tudi drugič imeli proste roke. Začeli so se zbirati že zgodaj popoldne in vihteli številne transparente »proti ameriškim imperialistom«.

Za razliko od 9. februarja pa se je sovjetska policija bolje pripravila in tudi dobila drugačne ukaze, da je treba namreč na vsak način preprečiti vandalistična dejanja. V gostem kordonu in na konjih so se postavili pred vhod v severnoameriško poslaništvo in s palicami odganjali azijske študente, ki so nanje pritiskali. Naval manifestantov pa je bil tako močan in nasilen, da kmalu niso bili več kos položaju. Študentje so vdrli pred veleposlaništvo ter ga začeli obmetavati s stekleničkami črnila in kepami. Razbili so nekaj sto šip do višine četrtega nad-

stropja ter odstranili ameriški grb s pročelja.

Policija je brž poklicala na pomoč nekaj oddelkov vojakov, da so jo podprli v kritičnem trenutku. Po dolgotrajnem prerivanju in tudi spopadih se je policiji in vojakom posrečilo zavrniti študente ter blokirati vhode k ameriške mu veleposlaništvu s kamioni in snežnimi traktorji. Ko so se študentje prepričali, da so varnostne sile trdno odločene nastopiti proti njim, so se med žvižganjem, kričanjem in petjem Internacionale oddaljili.

ODMEVI IN KOMENTARJI

V demokratičnih državah podobne manifestacije niso nič posebnega. Toda zadnja demonstracija azijskih študentov v Moskvi proti ZDA je vzbudila tako v Moskvi kot v ostalem svetu veliko pozornost. Opazovalci vedo povedati, da tako silovite demonstracije ni še videla Moskva po boljševiski revoluciji. Posebne notranje in mednarodne okoliščine so dale dogodku političen pečat.

V Moskvi so se pravkar nahajali predstavniki 18 komunističnih partij na posvetovalni konferenci, na kateri so razpravljali o bodočnosti mednarodnega komunističnega gibanja. Na drugi strani je nova ameriška strategija bombardiranja Severnega Vietnama postavila Sovjete v neprijeten položaj.

Zaključek posvetovalne konference v Kremlju

V Moskvi se je zaključila konferenca komunističnih partij 19 držav, katere prvotni namen je bil pripraviti svetovno zasedanje komunističnih partij. Seje so bile tajne, zaradi česar je težko povedati kaj podrobnejšega.

Sodeč po okoliščinah, v katerih je konferenca potekala, in zaključnem poročilu, ni konferenca dosegla nobenega razčiščenja niti konference. Ze dejstvo, da je šest partij (Kitajska, Severna Koreja, Severni Vietnam, Japonska, Albanija in Romunija) odklonilo svojo udeležbo, je močno omajalo ugled in avtoriteto same konference. Ostale partije so se zasedanja udeležile le pod pogojem, da se na konferenci ne bo sprejelo nobenih obveznosti ali sklepov. V ta namen so Sovjeti kot sklicatelj na izpredvečer spremenili značaj konference iz pripravljalne v posvetovalno.

Ravno v času trajanja konference je v Moskvi prišlo do znanih demonstracij pred ameriškim veleposlaništvom, pri katerih so kitajski študentje zanetili nered in spopade s policijo. Vse to je šlo seveda na mljn Kitajcev, ki so konferenco sabotirali.

Nemčija odpovedala pomoč Nasserju

Vlada Zahodne Nemčije je po dolgem obotavljanju sklenila odpovedati vsako nadaljno tehnično in gospodarsko pomoč

ševno pa je ostal svež do konca. Ves čas je mislil na svoje Slovence. Edino, kar je lahko še zadnje leto zanje storil, je bila molitev, ki jo je vsak dan daroval zanje. Rožni venec za rožnim vencem je drsel skozi njegove izsušene prste.

P. Prešeren se je sedaj pridružil svojim prijateljem iz življenja: papežu Janezu XXIII. in nadškofu Antonu Vovku. V vrsti velikih Slovencev bo vedno ohranil visoko mesto. Dokler bo živel slovenski narod, bo slovelo tudi njegovo ime.

Slava njegovemu spominu!

Egiptu, ker je Naser sprejel vzhodnonemškega voditelja Ulbrichta kot kakega državnega poglavarja in s tem »de facto« priznal Vzhodno Nemčijo. Istočasno je glasnik bonske vlade na nedeljski tiskovni konferenci naznanil, da misli zvezna republika navezati redne diplomatske odnose z Izraelom.

To naj bi bil kompromisen odgovor na Naserjeva izzivanja. Če bi se dosledno izvajala takozvana Hallsteinska doktrina, bi Nemčija morala prekiniti diplomatske stike z Egiptom. Večina ministrov se pa s tako radikalnim postopanjem ni strinjala, pa tudi zahodni zvezniki so ji baje tako ravnanje odsvetovali.

Umrla je švedska kraljica

V nedeljo 7. marca je v bolnišnici sv. Goerana v Stockholmu umrla švedska kraljica Luiza. Dočakala je 75 let.

Angleškega porekla je leta 1923 poročila takratnega švedskega prestolonaslednika Gustava Adolfa, ki je leta 1950 zasedel prestol. Gustav Adolf je že imel pet otrok iz prvega zakona, katerim je kraljica Luiza postala druga skrbna in ljubeča mati. Poleg lastne družine je skrbela še za druge. Ze kot dekle je v Londonu organizirala razna dobrodelna društva, skrbela za bolne otroke in se pozneje kot kraljica odklikovala kot bolničarka v organizaciji Rdečega križa v času med obema vojnama in v drugi svetovni vojni. Skrbela je zlasti za finske sirote in begunce. Skrbno je bila tudi ob strani svojemu možu Gustavu, vnetemu arheologu, s katerim je leta 1927 napravila potovanje okoli sveta. Večkrat sta bila v Italiji kot navadna turista v iskanju izkopenin in drugih umetnosti. Ljudstvo jo je ljubilo, saj je znala z istim dostojanstvom nositi kraljevski plašč in kuhinjski predpasnik. Večkrat so jo videli, kako je nakupovala po trgovinah kot vse druge navadne gospodinje.

Ta trenutek so spretno izkoristili kitajski študentje, ki so, kot kaže, organizirali in vodili demonstracije. Tega so se sovjetske oblasti zavedle in zato naročile policiji, naj odločno nastopi proti demonstrantom. Dejstvo je namreč, da so demonstracijo 9. februarja organizirali Sovjeti, medtem ko so se pri zadnji postavili nekako na nevtralnem stališču. Med demonstranti je bilo namreč opaziti le malo sovjetskih študentov, večino ma so bili iz Kitajske, Koreje in Severnega Vietnama.

REAKCIJE V PEKINGU

Tako odločen nastop sovjetske policije proti azijskim študentom je vzevoljil kitajske komuniste, ki so dogodek izrabili za obnovitev gonje proti sovjetski vladi. Kitajski poslanik v Moskvi je izročil sovjetskemu zunanjemu ministru Gromiku protestno noto, v kateri obtožuje sovjetsko vlado, da je na surov in neumiljen način zatrla protiameriško demonstracijo, ter jo poziva, naj prizna svojo napako in se opraviči študentom (sic!) za ravnanje policije ter strogo kaznuje vojake in agente.

»Ne razumemo — pravi kitajska nota — zakaj se sovjetska vlada, ki stalno izjavlja svojo solidarnost s severnovietnamskim ljudstvom, boji žaliti ZDA ter pošilja svoje vojake in policaje nad študente, da zatrejo protiameriško demonstracijo. To ni v skladu z marksizmom in leninizmom. Sram nas je takega počenjanja sovjetske vlade!«

V Pekingu so priredili študentsko demonstracijo pred sovjetskim poslaništvom. Demonstranti so vzklikali proti ameriške mu imperializmu in zlasti še proti »surovemu nastopu« sovjetske policije med demonstracijami v Moskvi. Drugih incidentov ni bilo. Vsi s tem v zvezi poudarjajo, da je bila to prva javna protisovjetska demonstracija.

Istočasno je protisovjetsko gonjo zaostril tudi kitajski tisk, ki prvič prenaša vse dosedanje obtožbe na sedanje sovjetske voditelje, katere obtožuje »hruščevizma brez Hruščeva«.

Zadnja leta ji je srce opešalo in pred božičem se je zatekla v bolnišnico, a brez uspeha. Skušali so ji rešiti življenje z operacijo, a ji je podlegla. Za plemenito kraljico Luizo žaluje ves švedski narod.

„Kristalna mrzlica“ v Braziliji

Cvetoče brazilsko mesto Kristalina, ki je še pred dnevi štelo 10 tisoč prebivalcev, je danes skoraj prazno. V njem so ostali le starčki, bolniki in otroci, morda komaj 2500 oseb. Vsi ostali prebivalci od župana do sodnika in zdravnika pa do zadnjega pometača so odšli v pragozd, kjer so zasledili kristalni kamen. Neki časninar s fotoreporterji in televizijskimi kamerami se je podal v pragozd, da bi za svoj časopis opisal ta mrzlični človeški pohlep za bogastvom, a je še on skupaj s svojo ekipo podlegel »mrzlici«. Staknili so nekje krampe in lopate in se še sami lötli iskanja dragocenega kamna.

»Mrzlica« se širi tudi v brazilsko prestolnico, kjer je več uradnikov odpovedalo službo in se podalo v pragozd v upanju na boljši zaslužek.

ZAGREB SLOVESNO SPREJEL SVOJEGA KARDINALA

Preteklo nedeljo so hrvaški verniki pripravili doživet sprejem svojemu novemu kardinalu dr. Franju Šeperju, ki se je vrnil iz Rima, potem ko je bil 22. februarja vključen v kardinalske vrste.

Prostrana zagrebška stolnica je bila nabito polna, mnogi pa so morali kardinala dočakat kar zunaj na trgu pred cerkvijo. Pozdravni govor je imel skopljanski škof dr. Smiljan Čekada, ki je vključil v svoj pozdrav tudi nekatere probleme, s katerimi se mora vsak dan spoprijemati Cerkev v Jugoslaviji. Zlasti je obsodil brezbrzičnost oblasti glede splavov, ki se strahotno širijo in grozijo spodkopati življenjsko silo jugoslovanskih narodov.

V imenu slovenskih škofov, duhovnikov in vernikov je izrekel pozdrave ljubljanski nadškof dr. Jože Pogačnik.

Nato je spregovoril sam kardinal. Kakor že prej v govoru po radiu iz Rima se je tudi to pot spomnil svojega neustrašnega prednika kardinala Stepinca, ki je umrl pred petimi leti. Ko je izrekel njegovo ime, je vsa množica v svetišču začela navdušeno ploskati.

Po končanem sprejemu se je razvil močnejši prevod iz stolnice v nadškofijski dvorec, kjer se je kardinal Šeper še enkrat pokazal na balkonu in podelil svoj blagoslov.

»Ljudske« oblasti pri sprejemu niso sodelovale, pa ga tudi ne ovirale.

Na zahvalno brzojavko zagrebškega pomožnega škofa Kuharića, da je sv. oče imenoval nadškofa Šeperja za kardinala, je Državno tajništvo odgovorilo:

Sveti oče je sprejel z veseljem in hvaležnostjo Vaše izraze zahvale ob imenovanju nadškofa Šeperja za rimskega kardinala. K izraženi spoštovanju in ljubezni dodaje sveti oče molitve za napredek Vaše nadškofije ter prošnje za vse obilno božjo pomoč, Tebi in drugim pomožnim škofom ter vsem duhovnikom in vernikom

Jugoslavije pa ljubeznivo podeljuje apostolski blagoslov. — Kard. Cicognani.

GOVOR KARDINALA ŠEPERJA PO RADIU IZ RIMA

»Ko sem včeraj ob prvih urah popoldne došel v Rim, da sodelujem pri delu koncilске komisije, so svetovne radijske postaje že oddajale novice, da je sveti oče Pavel VI. imenoval 27 novih kardinalov. Med njimi je bilo tudi ime zagrebškega nadškofa. Čeprav smatram, da je veliko drugih, ki bi pred mano bili bolj vredni te časti, ne smem razpravljati o razlogih, ki so privedli svetega očeta do tega imenovanja. To odlikovanje smatram za dar, ki ga je sveti oče po moji osebi podelil vsemu hrvaškemu narodu, in na poseben način stari in razsežni zagrebški nadškofiji. V tem smislu sprejemam iz rok svetega očeta to imenovanje. S hvaležnostjo in z največjim spoštovanjem mislim ob tej priliki na svojega kolega v študijskih letih, zagrebškega nadškofa Alojzija Stepinca, ki je bil kot prvi zagrebški nadškof v tem stoletju imenovan zaradi svojih zaslug za kardinala rimske Cerkve. S spominom bratske ljubezni pozdravljam vse škofove v Jugoslaviji, vse duhovnike, redovnice in vernike po naši domovini. Vas pa, bratje duhovniki in verniki zagrebške nadškofije, posebno prosim, da molite za svojega nadpastirja, da bi se s svojim življenjem in delom pokazal vrednega zaupanja, ki mi ga je izkazal sveti oče. Hvaljen Jezus in Marija.«

Voščilom in čestitkam se pridružuje tudi naš list, saj kardinalska čast, podeljena enemu izmed nadškofov Jugoslavije zaveda vse Južne Slovane, tudi nas primorske Slovence, ki smo prav v Gorici imeli čast, da je tu pastiroval do sedaj edini slovenski kardinal dr. Jakob Missia.

IZ ŽIVLJENJA NAŠIH LJUDI

Spomenik škofu dr. Gregoriju Rožmanu

Slovensko planinsko društvo v Argentini je postavilo na prostoru pred slovenskim gorskim zavetiščem »Pod Skalco« v pogorju Catedral (Južni Andi) zidano znamenje, ki je posvečeno spominu škofa begunca, planinca in izseljenca dr. Gregorija Rožmana. Sam je svoječasno obiskal to planinsko postojanko in zapustil rojakom iz gorskih Bariloč prelepe besede v spomin.

Načrt za novo znamenje, ki stoji v višini 1500 m nad morjem, je izdelal arhitekt Eiletz. Na skalnatem podstavku, povečanim z lesom v obliki oltarne mize, stoji velik križ. Na tem križu je v bronasto ploščico vklesano škofovo geslo dr. G. Rožmana »Crucis pondus et prae-mium« (Križa teža in plačilo), v oltarno mizo pa pritrjena velika bronasta ploščica, ki nosi poleg datumov rojstva in smrti dr. Rožmana tale napis: »In memoriam! Ljubljanski škof - branilec vere - borivec za svobodo naroda - triglavski gornik - naš gost v Bariločah«. Na drugi strani je isti napis v španščini.

Slovensna blagoslovitev spomenika je bila v nedeljo, 21. februarja.

Slovenski vzpon na nedotaknjeno goro

28. januarja 1965 ob osmih zvečer je po celem mesecu borb s tehničnimi ovirami in slabim vremenom naveza bratov Peter in Jure Skvarča zavzela v prvenstvenem vzponu goro Mellizo Norte (3050 m), ki je najvišja gora na severozahodnem robu Južnega kontinentalnega ledu. Za vzpon in sestop sta potrebovala 26 ur. Ob sestopu ju je 50 m pod vrhom zajel beli vihar in ju sto metrov nižje prisilil k prenočevanju v steni, ki je visoka 1000 m. Ob zori sta sestop nadaljevala ter prispela 29. januarja ob 13. uri v matično taborišče.

Smrt slovenskega duhovnika v Argentini

10. februarja je umrl zadet od kapi slovenski duhovnik Anton Smolič, ki je v Buenos Airesu dolgo vrsto let vršil službo bolniškega kurata v eni tamkajšnjih mestnih bolnišnic. Rodom iz mirnopeške fare na Dolenjskem je leta 1945 s slovenskimi protikomunističnimi begunci odšel najprej na Koroško, nato pa jih spremljal tudi v daljno Argentino. Bil je zelo dobrega srca, rad pomagal, znal pametno nasvetovati, bil vedno pripravljen priskočiti na pomoč v slovenskem dušnem pastirstvu, poučeval

verouk na dveh slovenskih šolskih tečajih v okolici Buenos Airesa ter bil poznan v vsej slovenski skupnosti kot silno preprost in ljudski duhovnik. Zato je njegova nenadna smrt — bližal se je 60. letu — tem bolj odjeknila med ljudmi. Velika udeležba pri pogrebu je dokazala, da so ga rojaki res ljubili in da se ga bodo še dolgo hvaležno spominjali. Naj v miru počiva v argentinski zemlji!

Toronto

Slovinci v Torontu imajo dva denarna zavoda z lastnim kapitalom in slovenskim uradništvom. Prvi je »Hranilnica in posojilnica Janeza Ev. Kreka«, drugi pa »Hranilnica in posojilnica Marije Pomagaj«. Vsaka od njih je imela v prvih mesecih tega leta občni zbor v dvorani Marije Pomagaj. Iz poročil predsednikov, odbornikov in uradnikov je razvidno, da obe ustanovi zadovoljivo uspevata in rasteja in sta v veliko oporo slovenskim naseljencem v Kanadi.

Krekova hranilnica in posojilnica je tudi na občnem zboru proslavila desetletnico svojega obstoja in 100-letnico rojstva dr. Janeza Ev. Kreka.

Slovenska šola Marije Pomagaj je v nedeljo, 14. februarja pripravila v cerkveni dvorani kulturni popoldan za slovensko mladino in širše občinstvo. Ob skioptičnih slikah iz Slovenije je predaval ravnatelj šole č. g. Tone Zrnec: Naša domovina in slikah. Udeležba je bilo odlična.

Slovensko gledališče v Torontu obhaja letos desetletnico življenja in plodovitega delovanja. Na pustno nedeljo je uprizorilo v dvorani Marije Pomagaj Gogoljevo komedijo: Zenitev. Z uprizoritvijo tega dramskega dela je bilo doseženo število 50.

Režiserju in vodji gledališča g. Vilku Čekuti, osebju in igravcem, ki gojijo med rojaki odsko umetnost in ohranjajo slovensko besedo, vse priznanje in čestitke!

Montreal

Slovenska skupnost v Montrealu ima lastno cerkev in dvorano. Za novega dušnega pastirja tamkajšnjih rojakov je bil imenovan lazarist g. Stanko Boljka CM, dosedanji kaplan pri Mariji Pomagaj v Torontu. Župnijske posle je prevzel 15. februarja. Njemu v pomoč je bil dodeljen redovni brat g. Ciril Vrdnik CM, ki je dolgo vrsto let zvesto opravljal zakristanske posle pri Mariji Pomagaj v Torontu. Dosedanji dušni pastir Slovencev v Montrealu, č. g. Jože Časl CM, je bil premeščen k Mariji Pomagaj v Torontu.

KAMELEONI OPRAVIČUJEJO SVOJE IZDAJSTVO

Titovci so se odpovedali svoji slovenski samostojni politični organizaciji v Gorici, v Trstu in na Koroškem. Zašli so v italijanske odnosno nemške levičarske stranke, v imenu katerih nastopajo in ponosno izjavljajo, da se zaradi tega čutijo počaščene.

Slovenski demokrati na Goriškem, Tržaškem in Koroškem pa nastopajo povsod s svojimi samostojnimi političnimi organizacijami, govorijo v imenu Slovencev in se borijo za pravice in napredek slovenskega ljudstva. Kot taki sklepajo politične sporazume z italijanskimi silami, vedno v korist slovenske stvari.

Tak sporazum je Slovenska skupnost sklenila pred kratkim tudi na Tržaškem.

Ta sporazum na Tržaškem, ki predstavlja velik uspeh samostojnih slovenskih političnih demokratičnih organizacij, in še odločitev koroških slovenskih demokratov za samostojni nastop na marčnih upravnih volitvah, gresta na živce titovcem. Oni so se brezpogojno predali italijanskim odnosno marksističnim strankam in so s tem izvršili pravo izdajstvo nad narodom, pa se ne morejo pomiriti zaradi uspeha slovenskih demokratov na Tržaškem in napadajo tudi koroške demokrate zaradi gori navedene odločitve.

»Primorski dnevnik« je poln protislovnih trditvev, da bi le spravil iz zagate svoje brate kameleone. V torek, 26. januarja je ponatisnil Racetovo izjavo, da je goriška Slovenska demokratska zveza »konservativna« politična organizacija. Skoro ne mine dan, da ne bi priobčil kaj proti sporazumu na Tržaškem. Tudi koroške slovenske demokrate imenuje »konservativce« in v torek, 2. t. m. je ponatisnil še članek svojega brata iz Koroške »Slovenskega vestnika«, ki trdi: »Volitve niso stvar srca, temveč stvar razuma.«

Ne, dragi kameleoni, samostojne slovenske politične organizacije so demokratične in kot take v službi naroda za vse njegove potrebe in koristi, za kulturni, socialni in gospodarski napredek.

Slovenski demokrati branijo slovenskega kmeta pred vsako nevarnostjo in zagovarjajo njegove koristi. Branijo kmeta iz Štandreža in kmeta iz Sovodnje, le titovci, kot člani italijanske socialistične stranke se potegujejo (nekam pozno!) za kmeta iz Štandreža, hkrati pa vodijo politiko nasprotno samostojnosti slovenskega kmeta iz Sovodnje in celo samostojnosti slovenske občine Sovodnje!

Med trnjem in osatom

Med tržaškimi akademiki

Zadnja številka Kat. glasa je prinesla med kroniko tudi vest o zadnjem občnem zboru Akademskoga kluba Jadran. Kot je vsem že znano, je bil »Jadran« ustanovljen kmalu po vojni, leta 1948, in sicer izključno kot slovenski demokratični akademski klub. Pozneje so se potom dobro znanih sopotnikov vrinili vanj tito-komunisti. Danes vedrijo in oblačijo v tem nekoč slavnem in na kulturnem polju delavnem klubu (imel je tudi odlični moški pevski zbor) ljudje, ki na volitvah po večini glasujejo za laško levičarsko listo in so pred leti agitirali celo za laško radikal-liberalno koncentracijo nekdanjega tribuna Scherija. Sedaj bi nekateri ljudje »dirigirani od zgoraj«, hoteli zaigrati novo »apolitično« struno med slovenskimi akademiki. Prišli so menda nekoliko nepozno. Pogumni in odločni nastop zavednih slovenskih katoliških demokratičnih akademikov, ki sedaj vsako leto javno nastopajo na volitvah s svojo listo slovenske akademskе skupnosti, širom sveta dobro znane »ADRIE«, ki je združila veliko večino zavednih slovenskih akademikov iz Trsta in Gorice, jih je morda prebudila iz spanja. Ali bo slovenskim levičarskim akademikom dovoljeno v bodočnosti in prav tistim, ki sedaj v veliki meri botrujejo v sedanjem »Jadranu« opogumiti se in nastopiti samostojno, ne le v kakem predpustnem plesu, ampak pred široko javnostjo s slovenskim programom in slovenskim imenom tudi na volitvah? Nečemo sicer biti pesimisti, toda menimo, da ne. Ne vidimo potemtakem smisla obstoja organizacije, ki noče ali ne sme pokazati v javnosti svojega slovenskega bistva, kakor je na primer pogumen in neustrašen nastop za obrambo naše slovenske pravde tudi na tržaški univerzi. Ali pa je bil morda »Jadran« oživiljen le kot privesek organizacij, ki bodo »aktivno« sodelovale v Kulturnem domu, seveda »strogo apolitično« in s podporo (kakor po navadi) nekaj naimnih in koristnih budal? Vse kaže, da je res tako.

Prijatelj »ADRIE«

Volitve so za slovenske demokrate stvar srca in razuma! Srce in razum pravita in narekuje, da moramo slovenski demokrati voliti svoje predstavnike, ki bodo branili in zagovarjali koristi slovenskega ljudstva!

Slovenski demokrati ne morejo voliti tujcev, ali slovensko govorečega kameleona, ki bo nastopal za tujo stvar, za tuje programe!

A.

HAMILTON

Hamilton je veliko industrijsko mesto ob Ontarijskem jezeru blizu Toronta. Slovinci v tem mestu pridno gradijo svoje cerkveno in kulturno središče. Na obsežnem zemljišču raste in dobiva dokončne oblike mogočna stavba. Zgradba obsega dve dvorani z odrom, cerkev, šolske prostore in župnišče.

Dušni pastir Slovencev v Hamiltonu je dr. Lojze Tomc. Do sedaj so morali iskati gostoljubja in strehe po drugih cerkvah in dvoranah. Letos pa bodo obhajali veliko nočno veselje in svete obrede že v lastnih prostorih.

Odkritje starodavnega templja

Neka arheološka ekspedicija je odkrila ostanke templja, ki izhaja iz desetega stoletja pred Kristusom, to je iz dobe izraelskih kraljev. Tempelj so odkrili v pokrajini Arada, severno od Beershebe in ima številne podobnosti s tistim, ki ga je začel graditi David, dokončal pa Salomon. Številni elementi poslopja, ki so jih doslej izkopali, zelo sličejo podrobnemu opisu Salomonovega templja, ki ga imamo v svetem pismu.

Število katoličanov v Angliji in na Škotskem narašča

V primerjavi z letom 1963 se je lani število katoličanov v Angliji povečalo za 129.500 oseb. Sedaj jih je 3.956.500. Na Škotskem se je število katoličanov v istem obdobju povečalo za 13.310 vernikov. Tako je sedaj tam 812.640 katoličanov.

Sudan skoro brez misijonarjev

Po izgonu vseh kombonijanskih misijonarjev in misijonarjev družbe Mill Hill je ostalo 52 misijonjskih postaj v Južnem Sudanu v oskrbi škofa Ireneja Duda, apostolskega administratorja Tiboja in 28 sudanskih duhovnikov domačinov. Mnogo teh postaj so morali zaradi tega zapreti.

Marijine družbe v Indiji

V Indiji so Marijine družbe zelo razširjene. Vseh Marijinih družb je 1500, ki so razdeljene v 44 škofijah in štejejo 20 tisoč članov in članic. Marijinih družb za fante je 246, za dekleta pa 375.

Velik pomen katoliških šol

Nad 24 milijonov otrok in dijakov obiskuje katoliške šole in ustanove. V Evropi in severni Ameriki je v katoliških šolah 7 milijonov dijakov in otrok. V Afriki štiri in pol milijona, v Aziji skoraj tri milijone, v Južni Ameriki pa skoraj dva milijona.

Koliko je katoliških bogoslovcev?

Revija Marijinih družb Stella matutina objavlja število semeniščnikov in bogoslovcev v raznih semeniščih po širnem svetu.

Letošnja Mladika

Revija »Mladika« je stopila v svoje deveto leto življenja. Ze to, da je vzdržala toliko let, je znak, da je potrebna in da si je utrdila tla pri naših ljudeh. Pridobila si je krog zvestih bravcev in sodelavcev. Prva številka je dvojna, a izšla je tudi že tretja, to se pravi, marčna. Uredništvo se je obvezalo, da bo odslej izhajala revija redno vsako prvo soboto v mesecu. Upamo, da bodo izdajatelji to zmogli, ker je res zelo važno, da vemo, kdaj revija izhaja in jo tako pričakujemo.

V prvi številki je velik poudarek na radijskih sporedih. Radio je v resnici važna kulturna ustanova in je prav, da ji revija posveča veliko pažnje. Tokrat dobimo nekako pregled sporedov v preteklem letu in nekaj načrtov za bodoče leto. Ta pregled so nam nakazali radijski funkcionarji: ravnatelj slovenskih govornih sporedov, ing. Boris Sancier, urednik govornih sporedov, g. Ado Lapornik in urednik dramskih oddaj, dr. Zorko Harej. Seveda pričakujemo, da bo revija v bodoče zavzemala do teh sporedov tudi kritično stališče.

V marčni številki pa je viden poudarek na novi liturgiji, posebno sv. maši v našem materinem jeziku. Članek je napisal dr. Lojze Škerl. Drugi poudarek pa velja zelo prečemu tržaškemu gospodarskemu problemu, ladjedelnici Sv. Marka. Zelo stvaren članek je o tem napisal Egidij Vršaj. Zanimiv je tudi pedagoški vzgojni članek Marije »Dekle v krogu življenja«.

V ostalem pa posveča letošnji letnik večjo pozornost življenju v naši deželi in

Na svetu je sedaj približno 205.000 semeniščnikov. V Evropi nekaj nad 100.000. Italija jih ima 30.000, Jugoslavija pa 1500.

Proti verski nestrpnosti

Prvi trije člani osnutka mednarodne konvencije o ukinitvi vsake oblike verske nestrpnosti so bili odobreni skoraj soglasno sprejeti od podkomisije OZN za borbo proti diskriminaciji in zaščito manjšin. Členi, ki so jih odobrili, se med drugim nanašajo na pravice staršev, da izbirajo vero svojih otrok in dolžnost civilnih oblasti, da spoštujejo in ščitijo versko svobodo.

SKUPNO ROMANJE V OROPO

Napovedano štiridnevno skupno romanje se bo vršilo od nedelje 4. julija do srede 7. julija. Odhod v nedeljo okrog polne s posebnim vlakom, povratek v sredo pozno ponoči. Cilj našega letošnjega romanja je svetovno znano planinsko Marijino svetišče OROPA. To je izredni romarski kraj nad Biello pod švicarskimi Alpami blizu Turina. Ob tej priliki obiščemo tudi rojstni kraj sv. Janeza Boska, mesto Turin in rojstni kraj papeža Janeza XXIII. pri Bergamu. Pokojni papež Janez in sv. Janez Bosko zbudjata zanimanje in obžudovanje vsega sveta. 24. maja bo v Don Boskovem rojstnem kraju posvečena nova velika cerkev v čast svetniku tega kraja.

Stroški za celotno oskrbo na štiridnevno romanje so predvideni na okrog 20.000 lir. Vpisovanje se bo vršilo od 1. do 11. aprila pri vseh gg. duhovnikih na Tržaškem, na Goriškem pa na upravi Kat. glasa, Gorica. Zaključek povesod na Cvetno nedeljo. Vabimo tržaške in goriške rojake, mislite, odločite se, zbirajte denar, pravčasno se vpišite in v juliju zopet na veselo skupno božjo pot pod varstvom sv. Cirila in Metoda, katerih praznik bomo obhajali v času našega romanja. Romanje pripravlja Duhovska zveza v Trstu. V romarskem odboru so gg. Gerdol, Kunčič, Stuhce, za Goriško p. Fidelis Kranner in Jože Jurak.

skuša tako revija razširiti svoje obzorje na vse predele nove dežele, kjer prebivajo naši rojaki. Revija posveča skrb tudi našim šolam in nakazuje probleme, ki čakajo rešitve in skrb za njeno izpopolnitev. Poleg tega uvaja letos revija rubriko, ki obravnava najvažnejša vprašanja iz domače in svetovne politike.

V literarnem delu opažamo največ mladi rod, ne najdemo pa več starejših pisateljev in pesnikov. S tem opravlja seveda revija važno literarno vodstveno vlogo, ko priteguje med sodelavce tiste, ki so že odrasli Literarnim vajam. Tako nastopa v prvi številki Janko Prešeren in prinaša svet Kanalske doline in tamkajšnje ljudi. V drugi pa je objavil svojo črtico Igot Tuta, Marinka Pertot pa svoje pesmi. Med mladimi sodelavci pa se dviga že znani pesnik Aleksij Markuža, ki je objavil v prvi številki tri pesmi pod naslovom Videnja mojega naroda. Med lepimi prispevki je nadaljevanje povesti Tujci povsod, ki jo je napisala Zora Saksida in nadaljevanje zanimivih opazovanj Janeza Belega: Nekaj dni po Afriki. Na ostalih straneh je še mnogo drobnih prispevkov. Še bolj kot prva je razgibana druga številka. Mislimo, da bo morala Mladika prav za tem težiti: po razgibanosti. Več člankov a krajše.

Revijo toplo priporočamo. Naročiti jo morete na upravi: Trst, ul. Donizetti 3. Dobite pa jo tudi v slovenskih knjigarnah in razprodajalnih časopisov in revij.

Naftovod

GORIŠKE NOVICE

Prejšnji petek je bil v Dolini širši sestanek Slovenske skupnosti. Udeležilo se ga je lepo število Dolinčanov. Iz Trsta sta prišla deželni svetovavec dr. Škerk in dr. Poštovan; prisoten je bil tudi načelnik svetovavske skupine Slovenske skupnosti za dolinsko občino dr. Alojz Tul.

Poslanec dr. Škerk je obrazložil sedanjí položaj glede gradnje naftovoda. To vprašanje je važno za dolinsko občino, kjer bodo veliki rezervari nafte in črpalke, pa tudi za vse tiste občine, skozi katere bodo položili cevi za naftovod Trst-Bavarska. Največ prostora bodo potrebovali v dolinski občini. Za zdaj še ni točno znano, je rekel dr. Škerk, če bo izvedla razlastitve družba sama ali ustanova za industrijsko pristanišče. Najbrž bo to naredila ustanova za industrijsko pristanišče v dolinski občini, kjer ima že sama precej terena in bo potem vse skupaj prodala naftovodni družbi.

Sklep za gradnjo naftovoda je že sprejet in glede tega se ne da nič narediti. Pač pa je važno in potrebno doseči, da bodo dobili lastniki zemljišč pravično odškodnino po tržni ceni in da ne bo treba več let čakati na denar.

Dr. Škerk je navedel zakonske predpise, po katerih bi si lahko dolinska občina zagotovila marsikatero pravico. Prebral je tudi pravočasno sprejeto in objavljeno resolucijo Slovenske skupnosti, ki omenja te pravice. Svetovavci Slovenske skupnosti so zahtevali od župana, naj hitro skliče novoizvoljeni svet, da bi o tem razpravljali. G. župan pa je na žalost raje sklical stari občinski svet, ki je izglasoval dovoljenje za gradnjo naftovoda z nekaterimi tehničnimi, a brez bistvenih pogojev glede razlastitve, višine odškodnine, nameščanja domačinov itd.

Občinska uprava je — kdo ve zakaj — zamudila važen vlak. To je zelo čudno, če pomislimo, da gre za res važno zadevo, saj se bo z naftovodom popolnoma spremenil značaj občine. In pri tem gre za zemljo občanov, za tisto zemljo, ki je za marsikoga kruh ali vsaj jamstvo za bodočnost, za zemljo, ki so jo z žulji in potom pridobili njihovi očetje in dedje. Gre torej za zadevo, za katero bi bilo že vredno in potrebno, da bi se o njej temeljito posvetovali in pogovorili novi občinski svetovavci, tako pa so bili svetovavci Slovenske skupnosti postavljeni pred izvršeno dejstvo, kot je poudaril dr. Tul, prizadeti ljudje pa so ostali brez prave zaščite.

Zboravci so sklenili, naj svetovavci Slovenske skupnosti zahtevajo nujno sklicanje izredne seje občinskega sveta, ker se mudi. Tam naj določijo zastopstvo, ki bo skupno z zastopstvom prizadetih občanov (ne takih, katerim ne bodo vzeli zemlje ali so jo že sami prodali) interveniralo na vseh pristojnih mestih in ugotovilo, kdaj pride do razlastitve (ljudje ne vedo, če lahko še kaj delajo na tisti zemlji ali ne), kdo jo bo izvršil, pod kakšnimi pogoji, kakšne bodo cene itd.

Slovenska skupnost bo nudila politično in tehnično pomoč vsem prizadetim v dolinski občini in v ostalih krajih (Repentabor, Nabrežina) skozi katere bo napeljan naftovod.

MIHA MARINKO

V soboto, 13. t.m. pride v Gorico prednik republike Slovenije Miha Marinko. Pride na sestanek oblasti dežele Furlanije-Juljske Benečije in Slovenije. Slovenska javnost pričakuje od strani predsednika Miha Marinka tiskovno konferenco, kateri bi lahko prišli vsi predstavniki Slovenske skupnosti.

H. G. MEJA 10

Orožnik je odprl nekaj predalov. Župnik mu je ves čas skrbno gledal na prste, da mu ne bi kaj podtaknil. Nato je pričel narednik listati po matičnih knjigah. Na zadnjih popisanih straneh krstne knjige se je z zanimanjem ogledoval pisavo gospoda Simona. Nikakor mu ni šlo v glavo, da zna župnik že nemško pisati in celo z latinskimi črkami, ki jih je šele Hitler uvedel in so še njemu, staremu Nemcu, delale težave.

Ljudje, ki so se brez truda že v detinjstvu dobili naučili materinega jezika, brnja in pisanja pa šele s težavo v šoli, mislijo, da se tudi tujec nauči najprej in razmeroma lahko njihove govornice in kje nato z večjo težavo branja in pisanja. Pravi je v resnici postopek navadno obraten. Zato vprašujejo človeka, ki že docela obvlada njihov jezik, ali zna že tudi brati in pisati v njihovem jeziku. Take vrste mož je bil tudi vodja preiskovalne komisije. Začuden je vprašal župnika:

Prva maša v stolnici po novih liturgičnih predpisih

Ko smo v nedeljo zjutraj prisostvovali in sodelovali pri prvi maši po novih liturgičnih predpisih v goriški stolnici, se nam je zdelo, kakor da so se nam odprla nova dosej še neslutena obzorja. Kako vse lepša se nam je odkrila sv. maša v našem jeziku in kako smo se čutili kot eno, ko smo skupno, in lahko s ponosom ugotovimo, prav lepo odgovarjali in peli. Z veseljem smo opazili tudi večje število vernikov kot običajno. Ne moremo drugače, kakor da izrazimo svojo globoko hvaležnost sv. očetu in vsem zbranim koncilskim očetom, ki so nam to lepo, res našo mašo posredovali. Tako mislimo, da čutijo hvaležnost vsi krščanski narodi sveta, ki so s tem zgodovinskim dnemom še bolj doumeli, kako je Cerkev res prava mati, ki ji je največja skrb dobrobit njenih otrok.

Oder »Mladje« je nastopil v Gorici

Koroška gledališka skupina »Mladje«, ki jo izredno uspešno vodi dinamični in neumorni akademik E. Prunč, je preteklo nedeljo gostovala v Gorici na odru Katoliškega doma z Molièrovo komedijo »Scapinove zvijače«. Bil je to že dvajseti nastop odra »Mladje« s to duhovito franco-

Zaključek vzgojnega tedna za dekleta in fante bo v nedeljo, 14. marca ob 16. uri v Katoliškem domu. Na sporodu je zadnje predavanje prof. Ivana Theuerschuba ter skiptične slike z evharističnega kongresa v Bombayu, ki jih bo kazal g. Vinko Zaletel s Koroške. — Prirčno vabljeni!

sko veseloigro. Moramo reči, da so bili vsi navzoči zelo zadovoljni z igro in s podajanjem, ki so ga igralci vnesli vanjo. Zlasti E. Prunč je bil v glavni vlogi Scapina naravnost neprekosljiv.

Žal pa obisk igre ni bil tak, kot bi si ga dragi gostje s Koroškega zaslužili. Igra je namreč najavilo — da se je zadržalo določenim predpisom — SKPD Steverjan. Večina naših ljudi ni vedela za to ozadje in zato ni bila obveščena, da gre dejansko za Korošce. V bodoče bo treba pravočasno poskrbeti, da se v takih primerih občinstvo seznanj z dejanskim položajem.

Požrtvovalnim igralcem smo prav iz srca hvaležni za dve prijetni uri zdrave zabave, ki so nam jo nudili na tako doživljaj način. Kot smo zvedeli, čaka skupino še deset uprizoritev iste igre. Najlepši dokaz, da oder »Mladje« uspešno vrši svoje kulturno poslanstvo med zamejskimi Slovenci, je prav dejstvo, da ga vabijo na vse strani in da povsod pustijo najlepši vtis. Iskreno želimo, da bi se člani te igravske skupine dela ne naveličali in želi vedno nove uspehe, saj pomagajo tako uspešno pri utrjevanju slovenske zavesti med našimi ljudmi.

Prva slovesna koncelebrirana maša v Gorici

Na praznik sv. Hilarija in Tacijana bo v Gorici, v cerkvi Srca Jezusovega izredna slovesnost, kakršne naše mesto še ni doživelo. Na ta praznik bo goriški nadškof skupno z vsemi župniki goriškega mesta

in okolice daroval sv. mašo. Koncelebriralo bo sv. mašo okoli 15 duhovnikov. Gospod nadškof je izbral cerkev Srca Jezusovega zato, ker je glede na razmeroma utesnjeno stolnico bolj primerna za take vrste svečanosti.

Smrt zaslužnega moža

V petek, 26. februarja je okrepcan s tolažili svete vere umrl 73-letni Devetak Avguštin, spoštovan in ugleden gostilničar z Vrha sv. Mihaela.

Izredno velika množica ga je spremlila k zadnjemu počitku, kar priča, kako je bil pokojnik priljubljen in da ga ljudje niso pozabili kljub njegovi dveletni odsotnosti, ko je bil zaradi hude bolezni prikljen na bolniško posteljo.

Rodil se je na Vrhu v številni krščanski družini. Oče je bil po poklicu čevljar in gostilničar. Pokojni Avguštin je moral že od rane mladosti trdo delati. Poleti je pomagal na polju, pozimi pa se je učil čevljarске obrti in pomagal v gostilni. Pozneje se je poročil s Terezijo Devetak, okuša z njo begunstvo in znova postavil po vojni porušeni dom. Krščansko in zgledno je vzgojil 7 otrok, 3 hčere in 4 sinove, katerih najstarejši je umrl v nemškem taborišču, najmlajši pa vodi doma gostilno.

Gostilna pri Juštu je zaslovela zlasti v času fašizma in prej, ko so se v njej zbirali Slovenci z Vrha in okoliških vasi in tam prirejali veselice in sestanke. Fašizem je vse prekinil, ni pa mogel zabraniti, da bi se pri Juštu ne zbirali domači možje in fantje in peli slovenskih pesmi, kar drugje ni bilo več mogoče.

Pokojni Jušto je bil duša vseh sestankov in petja. Globoko veren in zaveden Slovenec je z vso dušo ljubil svoj narod, svojo družino in naša krščanska izročila.

Naj mu bo lahka domača zemlja in naj mu Bog obilo poplača vse žrtve in trpljenje zadnjih let.

Pokojni Avguštin je bil že od vsega začetka zvest naročnik našega lista. Uredništvo lista glede družini svoje globoko sožalje.

Kriza tekstilne industrije

Kriza tekstilne industrije na Goriškem se vedno bolj zaostruje. Ta teden bo v Milanu ponovni sestanek deželnih odborov Marpelleria in Giusta s predstavniki tekstilne tovarne v Podgori in Ronkah. Skušali se bodo pogovoriti glede nameravanega odpusta novih 300 delavcev iz omenjenih dveh tovarn. Tudi občinski svetovavci so poslali goriškemu županu interpelacijo glede nameravanega odpusta s prošnjo, naj se odpuščenim delavcem podaljša dopolnilna blagajna za nadaljne tri mesece in s tem omogoči prejem 25.000 lir na mesec. Po končanem roku pa naj bi vlada sprejela potrebne ukrepe za pobijanje krize.

Obmejni promet na Goriškem

V preteklem mesecu februarju so zabeležili na Goriškem 162.000 prehodov s preputnicami in potnimi listi v obeh smereh. Največ prehodov so zabeležili s preputnicami in sicer se je z njimi okoristilo 50.170 italijanskih in 78.058 jugoslovanskih državljanov. Zlasti se je letos povečalo število italijanskih državljanov, ki posebno ob nedeljah grede čez mejo na razna jugoslovanska smučišča.

Protestna odločitev štandreških kmetovavcev

V četrtek zvečer, 4. t.m. so štandreški kmetovavci na izrednem občnem zboru sklenili, da izstopijo iz bonomijanskega združenja neposrednih kmetovavcev (coltivatori diretti). Državna organizacija, ki jo vodijo demokristjani, ni namreč uspešno podprla ugovorov naših kmetovavcev proti vinkulaciji zemljišč po zloglasnem zakonu 167.

Goriško občino upravljajo demokristjani, zato bi moralo vodstvo združenja neposrednih kmetovavcev pravočasno in odločno preprečiti škodljivi občinski sklep, ki uničuje gospodarstvo kmetovavcev in tudi štandrež, ker bodo tu gradili stanovanja za tuje priseljence. Tj priseljenci pa bodo dobili zaposlitev v industrijskem kompleksu v Sovodnjah.

Sovodenski občinski odbor je namreč, ne da bi poslušal mnenje občinskega sveta in domačinov ter slovenske javnosti, že pristal na nastanek industrijskega področja, kot si ga je v bistvu zamislil bivši fašistični hierarh Caccese, ki se je leta 1929 bahal glede uspehov pri uničevanju slovenskega življa na Goriškem.

Slovenska demokratska javnost odobrava odločitev prizadetih štandreških kmetovavcev, ki predstavljajo resen opomin demokristjanskim voditeljem: Slovenci terjamo popolno zaščito, tudi gospodarsko, in ostro obsojamo vse ukrepe, ki škodujejo naši skupnosti, kot posameznikom in kot celoti! Sramotna koalicija demokristjanov s fašisti na škodo naših kmetov ne bo ostala še brez drugih posledic!

Ojačili so mestno razsvetlavo

V našem mestu so v teku dela za ojačanje mestne razsvetlave, ki je bila doslej v nekaterih ulicah res pomanjkljiva. Delavci mestne elektrarne postavljajo po ulicah večje podolgovate fluorescentne žarnice, ki so postavljene skoro za meter višje kot dosedanje, a bodo kljub temu

dajale več svetlobe. Enake žarnice bodo namestili tudi po najbližji mestni okolici.

Sestanek vinogradnikov na sedežu trgovinske zbornice

V četrtek, 11. marca je bil na sedežu trgovinske zbornice v Gorici sestanek, na katerega so bili vabljeni vsi vinogradniki iz goriških Brd, Goriškega polja in krminko-gradiščanskega področja.

Na tem sestanku so razpravljali o ustanovitvi zadružne kleti, ki postaja iz leta v leto bolj potrebna. Vinska proizvodnja v naši pokrajini stalno narašča, s tem pa naraščajo tudi težave za prodajo vinskega pridelka. Skupna predelava pa bi omogočila boljši pridelek in zagotovila prodajo stalne vrste vina, ki bi lahko vzdržalo konkurenco na domačem in tujem trgu.

Visoka nalozba tujega kapitala v naši deželi

Med italijanskimi deželami je naša dežela na drugem mestu po višini tujega naloženega kapitala. Pred njo je samo še Lombardija s 146,6 milijardami. Od 7. februarja 1956, ko je stopil v veljavo ustrezni zakon, pa do 31. decembra 1964 so tuja podjetja naložila v deželi Furlanija-Juljska krajina 71 milijard in 600 milijonov lir. V osmih letih so tuje investicije dosegle v Italiji 400 milijard lir. Najbolj uspešno je bilo leto 1964, ko so tuje naložbe dosegle 196 milijard lir.

SLOV. KAT. PROSVETNO DRUŠTVO
STEVERJAN
vabi na
IV. KULTURNI VEČER
v ponedeljek, 15.3.1965 ob 8.
na Križišču
Predaval bo č. g. V. Zaletel s Koroške

Poslednja pot ing. Albina Mozetiča

Od preteklega ponedeljka počiva ing. Albin Mozetič v goriški zemlji, blizu svoje matere, ki mu je dala na pot skozi življenje dva dragocena zaklada: vero v Boga in ljubezen do slovenskega naroda, nedaleč od svojega rojstnega kraja.

Vstajenja bo pričakal tik od meji svoje domovine, ki jo je tako zelo ljubil, pa jo je mogel po letu 1945 zaradi zvestobe svojim krščanskim načelom gledati le od zunaj. Čakal bo, kar je dejal prof. Jože Peterlin v poslovljnem govoru, da se prečistična napoti proti novi, svetli bodočnosti.

V nedeljo, 7. marca na večer je letalo prepeljalo njegovo truplo iz Anglije v Benetke, od koder ga je mrtvaški avto nato ponesel v Gorico. Njegova družina je prišla nekaj ur prej: gospa Vida s sinovi Jožetom, Tonetom, Petrom in Markom.

V ponedeljek je krsta ležala dopoldne v cerkvi Starega Sv. Antona, kamor so hodili dragoga pokojnika kropiti številni sorodniki, prijatelji in znanci, ki jih je ing. Mozetič imel tudi v našem mestu kar precej. Med mnogimi venci sta bila tudi dva, ki sta oznanjala bol Slovencev iz Argentine in Anglije nad njegovim nenadnim odhodom. »Društvo Slovencev iz Buenos Airesa svojemu dolgoletnemu predsedniku« ter »V slovo — Slovenci na Anglškem«, je bilo brati na trakovih vencih. Popoldne, ob treh se je v goriški stolnici

nabrlo izredno veliko rojakov, ki so se hoteli posloviti od dragega jim ing. Mozetiča. Prišli so sorodniki iz Solkana, sorodniki gospe Vide iz Ljubljane, prijatelji so bili soščolci iz Trsta kot dr. Poštovan in prof. Peterlin; celo Slovenci iz Argentine, ki so tam z ing. Mozetičem prebili dolgo vrsto let, so bili lepo zastopani: g. Štefan Tonkli, g. Jože Jurak ter g. Mirko Spacapan z družino.

Pogrebne obrede v stolnici je opravil msgr. Alojzij Novak ob asistenci gg. dr. Kazimirja Humarja ter Jožeta Juraka. Na pokopališču pa sta ing. Mozetiča pospremila slednja dva gospoda. Po opravljenih molitvah je spregovoril besede slovesa prof. Peterlin in zlasti poudaril pokojnikovo ljubezen do vsega, kar je bilo slovensko. Rahel vetrič je bril z Vipavskega, rdeče ožarjeno sonce je pošiljalo svoje popoldanske žarke na grob, venci goriških gor s sivolasim Cavnom v ozadju je zrl brez besed na zbrano množico, ki se je nemo razhajala ob zavesti, da smo spet izgubili enega od mož, ki bi ga v bodočih letih še krvavo potrebovali.

Toda, kar Bog stori, vse prav stori. Zaupamo v njegovo modrost in dobroto, zato smo prepričani, da bo ing. Mozetič pri Bogu storil za svojo družino in narod še več kot v življenju. In to spoznanje nas tolaži ter napolnjuje s pogumom! —Jk

mim namreč, da bi v Celovcu kdo izdajal liste v tujem jeziku, ki ne bi bil angleški. Orožnik je izročil svojemu tovarišu nekaj izvodov Koroške Kronike in vzel v roke Koledar celovške Mohorjeve družbe za leto 1948:

»In ta knjiga? Je tudi pisana v jugoslovanskem jeziku in natisnjena v Celovcu? Res zanimivo! Človek ima vtis, da se nahaja nekje na Balkanu. Saj ne vidim ene nemške knjige!«

Ne da bi skušal dobiti kaj več podatkov o izvoru knjige, je orožnik potisnil koledar v lastno malho k zaplenjeni konzervi. Očividno se mu je zdel še bolj sumljiv kakor Koroška Kronika.

Gospodu Simonu se je zdelo prav, da je tudi Koledar zginit in orožnikovi torbi. Čim več tega »obtežilnega« materiala bodo imeli v Bistrici, toliko boljše zame! je sklepal sam pri sebi. Da je mohorski koledar takoj ob rojstvu (*) doletela taka

(*) Za leto 1948 je po 27 letih v Celovcu zopet izšel mohorski koledar v 8.000 izvodih.

usoda, se mu niti ni zdelo kaj izrednega. Nemcem so bile slovenske knjige vedno trm v peti in so jih dosledno preganjali. Zlasti nacisti so imeli srd na slovenske knjige. Prvi korak do uničenja slovenskega naroda jim je bil prav uničevanje slovenske tiskane besede. Zato so ti vandali 20. stoletja temeljito uničili vse njim dosegljive slovenske zasebne in javne knjižnice. Uničevali so celo pesmarice, note in molitvenike. V dobi, ko je pobesnel nemški nadčlovek gospodoval slovenskemu ozemlju, so gorele slovenske prosvetne knjižnice, uničena je bila bogata knjižnica Mohorjeve družbe v Celovcu. Od knjižnice »Akademije slovenskih bogoslovcev« v Celovcu so ostali le skromni ostanki. Iz celjanske mohorjeve tiskarne so nacisti odpeljali 12 tovornih avtomobilov slovenskih knjig in jih v Radečah premleli v papir. Koliko nemških knjig je bilo natisnjenih na tem ukradenem slovenskem bogastvu! Kdaj bodo Nemci povrnili vsoto tvorno in kulturno škodo!

(se nadaljuje)

TRŽAŠKE NOVICE

Veseli dan za kongregacijo slovenskih šolskih sester

Preteklo nedeljo popoldne so bile sprejete v postulaturo kongregacije slovenskih šolskih sester tri mladenke slovenske krvi, vse tri doma iz Crnega vrha nad Idrijo in njegove okolice. Tako so naredile prvi korak v redovno skupnost. Sprejem je izvršil v novi kapeli provincialnega doma v Trstu hišni duhovnik prof. dr. Ivan Vrečar, ki je v priložnostnem nagovoru zlasti prikazal pomen redovne obleke.

Ko se veselimo s kongregacijo šolskih sester tega novega prirastka, pa istočasno ne moremo prikriti svoje vznemirjenosti ob spoznanju, da večina redovniških poklicev zraste onstran meje, medtem ko tu v zamejstvu duhovniški in redovniški poklici postajajo že prava redkost. To da misliti. Ali je človek zmožen idealizma le tam, kjer se veri stavijo ovire in se duhovne vrednote prezirajo? Ali je res potrebno, da zmagajo protiverski sistemi, da se človek zave Boga in zahrepeni po njem? Ali je človek res tako plitev, da ob izobilju, kot vlada pri nas na Goriškem in Tržaškem, že ni več zmožen iskati Boga in se odločiti zanj? Ali naj se potem čudimo, če se bo Bog tudi v naši državi odločil za palico in nam poslal v kazens sistem, ki bo ljudem zadržal pasove ob bokih, pa jih spet spomnil, da človek ne živi samo od kruha in zabav, temveč da je predvsem ustvarjen od Boga in določen za službo svojemu Stvarniku.

Nov slovenski doktor

Prejšnji teden je v Bologni doktoriral v medicini in kirurgiji Peter Pavlica z oceno 110 na 110 s pohvalo.

Prijatelji in znanci mu toplo čestitajo k uspehu.

Gospodarska slika Trsta v zadnjem času

Prebivavstvo Trsta že dolgo ni bilo tako zaskrbljeno kot pretekle dni zaradi novice o zaprtju slavne in dolgo let delujoče ladjedelnice Sv. Marka pri Sv. Andreju. Prebivavstvo je krepko dalo duška svoji vidni nezadovoljnosti in izvedlo štrajk, kot ga Trst že dolgo ni doživel, celo trgovine so bile iz solidarnosti zaprte. Svetne

in tudi cerkvene oblasti so izrazile svojo zaskrbljenost v raznih intervencijah na pristojnih mestih.

Prav tako je žalostno odjeknila vest o morebitni ukinitvi podjetja Cranc-Orion v industrijski conji v Zavljah. Tudi tam je zaposleno veliko število delavstva, med njimi tudi mnogi Slovenci.

Nekoliko bolj razveseljiva pa je bila vest o ponovnem pričetku gradnje novega velikega pomola VII v Novi luki. Vprašanje je, če bo dotlej, ko bo ta važni objekt dograjen, tudi dovolj prometa v našem pristanišču, da bi zadostil tem velikim naložbam.

Bodočnost nam bo pokazala, ali smemo biti Tržičani sedaj vsaj nekoliko bolj optimisti, potem ko smo bili v povojnem času priče tolikih razočaranj in vidnih nazadovanj na gospodarskem polju. Saj je bila naša luka nekoč prva in edina moderno opremljena v nekdanjem avstro-ogorskem cesarstvu. Po prvi svetovni vojni je še dolgo ostala na tretjem mestu, sedaj pa se nahaja šele na devetem.

Tržaške paroplovne družbe v nevarnosti

V vedno večji nevarnosti se nahajajo tržaške paroplovne družbe kot slavni svetovno znani Tržaški Lloyd. Snuje se namreč izven Trsta neko združenje vseh večjih paroplovnih družb, med njimi Adriatica, Tržaški Lloyd, Italia in Tirrenia, ki naj bi se preimenovala v Fintrasporti. Nevarnost je torej velika, kajti krožijo govorice, da naj bi bil tudi Tržaški Lloyd primoran vstopiti zaradi finančnih razlogov v to skupnost. Nezadovoljstvo v vseh tržaških krogih je tudi zaradi tega veliko. Sušlja se celo, da bo po odstranitvi starih prekoceanskih ladij Saturnie in Vulcanie Trst izgubil progno za Severno Ameriko in ohranil le ono za Orient.

In vendar so zgradili prav v tržaških ladjedelnicah veliko prekoceanskih ladij in to tudi v zadnjem času. Zdi se tako, da se nekje raje dela na to, da se podpirajo velika pristanišča v Severnem morju, pa tudi Reka in Koper. Bomo videli, ali bodo intervencije, ki so bile tudi zaradi tega sprožene na pristojnih mestih, dejansko tudi kaj zalegle.

Radio Trst A

Sporod od 14. do 20. marca 1965

Poročila: 7.15 (samo ob delavnikih), 8.15, 13.15, 14.15, 17.15 (samo ob delavnikih), 20.15 in 23.15.

Dejstva in mnenja, dnevni pregled tiska: 14.30 (samo ob delavnikih).

Umetnost, književnost in prireditve: 18.15 (samo ob delavnikih).

Sport: (dnevno) ob 20.00 uri.

Danes v deželni upravi: 20.30 (samo ob delavnikih).

Nedelja: 8.30 Kmetijska oddaja. — 9.00 Prenos sv. maše iz župne cerkve v Rojanu. — 11.00 Slovenske narodne pesmi. — 11.15 Oddaja za najmlajše: »Narobe pravljica«. Napisal Aleksander Marodič. — 12.00 Nabožne pesmi. — 12.15 Vera in naš čas. — 13.00 Kdo, kdaj, zakaj... Odmevi tedna v naši deželi. — 15.00 Slavni pevci: Les Šurfs. — 15.30 »Stotnikova hči«. Roman, ki ga je napisal A. S. Puškin, za radio dramatisiral Joško Lukeš. — 18.30 Kino, včeraj in danes, pripravil Sergij Vesel. — 20.30 Iz slovenske folklorne: Niko Kuret: »Pratika za drugo polovico marca«.

Ponedeljek: 12.15 Iz slovenske folklorne: Niko Kuret: »Pratika za drugo polovico marca«. — 17.20 Lepo pisanje, vzori in zgledi mladega rodu. — 18.30 Koncertisti naše dežele. — 19.15 Plošče za vas. — 20.35 Umberto Giordano: »Andrea Chenier«, opera v štirih dejanjih. V odmoru (približno ob 21.10) Opera, avtor in njegova doba, pripravil Gojmir Demšar.

Torek: 11.45 Tržaški akvarel. — 12.15 Pomenek s poslušavkami. — 17.20 Italijanska po radiu: 34. lekcija, pripravil Janko Jež. — 18.30 Sodobna simfonična glasba. Karl Amadeus Hartmann: Tretja simfonija. — 19.00 Radijska univerza: Tone Penko: Kraška flora: (17) »Gorski kosmatinec«. — 19.30 Postni govori: (4) Stan-ko Zorko: »Bolnike obiskovati«. — 20.35 Kulturni odmevi - dejstva in ljudje v deželi. — 22.00 Slovenske novele 19. stoletja: Fran Erjavce: »Izgubljeni mož«.

Sreda: 11.35 Radio za šole (za I. stopnjo ljudskih šol). — 12.15 V Trstu pred sto leti. — 13.30 Prijetna srečanja. — 17.25 Radio za šole (za I. stopnjo ljudskih šol).

— 18.30 Iz programske glasbe, pripravil Gojmir Demšar. — 19.15 Higijena in zdravje, pripravil dr. Rafko Dolhar. — 20.35 Simfonični koncert orkestra italijanske radiotelevizije iz Turina. V odmoru (približno ob 21.05) Knjižne novosti: Martin Jevnikar: »Roman Vladimirja Kavčiča "Od tu dalje"«.

Četrtek: 11.45 Italijanski orkestri in pevci. — 12.15 Postne legende: Marijan Vouk: (2) »Judež Iškarijot«. — 17.20 Italijanska po radiu: 35. lekcija. — 17.35 Iz albuma lahke glasbe. — 18.30 Glasbena oddaja za mladino. — 19.15 Poglavlja iz zgodovine slovenske književnosti: Vinko Beličič: (20) »Obdobje Ane Jelovškove«. — 20.35 »Don Carlos«, dramska pesnitev v petih dejanjih, ki jo je napisal Friedrich Schiller. — 22.50 Sodobna glasba. Marij Kogoj: »Malenkosti« za klavir.

Petek: 8.30 Zborovske skladbe Rada Simonitija. — 9.00 Prenos sv. maše iz župne cerkve v Rojanu. — 11.15 »Grofova prijateljica«, dramatisirana zgodba. — 12.15 Pomenek s poslušavkami. — 14.45 Ansambel »Akademik«, ki ga vodi Pavel Mihelčič. — 16.55 »Soha sv. Boštjana«, enodejanka, ki jo je napisal France Bevk. Igrajo člani Radijskega odra, režira Stana Kopitar. — 19.00 Italija in Južni Slovani v letih 1848-1918: Miloš Vauhnik: (3) »Pogledi Camilla Cavourja«. — 19.30 Postni govori: (5) Dr. Lojze Škerl: »Nage oblačiti«. — 20.30 Gospodarstvo in delo. — 21.00 Verski motivi v operni glasbi, pripravil Dušan Jakomin. — 21.30 Obletnica meseca: Slavko André: »Druga svetovna vojna: Amerikanci pred vrati Japonske«.

Sobota: 11.45 Glasbeno potovanje po Evropi. — 12.15 Kulturni odmevi - dejstva in ljudje v deželi. — 15.00 »Volan«. Oddaja za avtomobiliste. — 17.00 Pevski zbori Furlanije-Juljske krajine: Zbor »Arturo Zardini« iz Rizzija. — 17.20 Drugi Vatikanski koncil. Poročila in komentarji. 17.30 Pisani balončki, radijski tečaj za najmlajše. — 19.15 Družinski obzornik. — 20.45 Zbor »Slava Klavora«, ki ga vodi Jože Gregorc. — 21.00 Postne legende: Marijan Vouk: (3) »Pilatova hči«.

Slovenskim rojakom doma in po svetu

Kot je že znano, se pri Sv. Ivanu gradi poslopje, ki naj bi bilo sedež slovenskih demokratičnih organizacij.

Lastnik tega poslopja in zemljišča bo svetoivanska Marijina družba, ki je zaprosila za priznanje juridične osebnosti.

Stavbni prostor je v ulici Brandesia št. 25, to je v bližini svetoivanske cerkve, nekaj metrov nad novo slovensko šolo. Cesta vodi prav do stavbišča.

Stavbni prostor ima 560 kvadratnih metrov površine. Od tega bo poslopje pokrilo 276 kvadratnih metrov. Stavba bo vsebovala 2.650 m³. Dolžina bo 24 m, širina 11,5 m, višina deloma 7 m, deloma 8 m. V pritličju bo deloma pod zemljo velik prostor za družabne večerne prireditve na prostem.

Lastniki in vodstvo bodo morali po pravih pripadati slovenski etnični skupnosti.

Ministrstvo je v načelu pripravljeno priznati družbo, urediti je treba le še nekaj formalnosti.

Za stavbni prostor smo dali L. 2.500.000. Sedaj smo zgradili že eno tretjino poslopja. Do velike noči bo zidarstvo delo končano (podjetje ing. Sosič z Opčint). Doslej smo izplačali že L. 10.458.281. Ko bo zidarstvo delo pod streho, bo vseh stroškov okrog 13 milijonov. Potem pridejo ostali stroški.

Iz tega razloga se podpisani obrača na slovensko demokratsko javnost s prošnjo za pomoč. Hvaležen je za vsak dar in tudi posojilo pod ugodnimi pogoji bi bilo zelo dobrodošlo.

ZA MARIJINO DRUŽBO
IN STAVBNI ODBOR:

Peter Sorli

Trst, P.le Gioberti, 10 - Tel. 48055

Nova tobačna tovarna

Te dni bo menda začela obratovati v žaveljskem industrijskem pristanišču, ki je bilo zgrajeno na zemlji naših domačih kmetovavcev in vrtnarjev, nova državna tobačna tovarna. Slednja je tudi prvi večji državni obrat v tem kraju. Skupna zmogljivost tovarne naj bi znašala približno 400 ton cigaret na leto (približno 400 milijonov cigaret). Kakor smo slišali, bo sprva tovarna obratovala le sedem ur dnevno in v polovični zmogljivosti. Zato bo zaposlila le približno 100 delavcev in nekaj uradnikov, kasneje pa do 350 delavcev. Upati je, da bodo tudi tukaj našli zaposlitev slovenski delavci in da se bo iskala predvsem lokalna domača delovna sila.

Predlogi Slovenske skupnosti v občinskem svetu v Dolini

Kot smo že zadnjič poročali, je občinski svet na svoji zadnji seji dne 25. februarja razpravljal in odobril vrsto sklepov občinskega odbora. V zvezi s posameznimi sklepi so svetovavci Slovenske skupnosti zahtevali številna pojasnila in iznesli več predlogov.

Svetovavec Mario Zahar je vprašal, kdaj bo zakladno ministrstvo v Rimu dovolilo srenji v Borštu, da lahko uporabi svoj denar za nujno popravilo poljskih poti. Zupan je odgovoril, da bo treba čakati še dokaj mesecev. Svetovavec Zahar se je tudi zavzel, da bi občina pri dajanju lovskih koncesij bolj odločno zahtevala od lovcev, da naj ne zasledujejo divjačine po vinogradih in obdelanih poljih, ker s tem povzročajo lastnikom samo škodo.

Svetovavci Slovenske skupnosti so se izrekli proti povišanju trošarinškega davka za leto 1965 in so svoje zadržanje tudi utemeljili. (Odboru to ni bilo po volji. Toda v začetnem svetu so komunisti pred dnevi zahtevali sploh odpravo trošarinškega davka!)

Glede proslav 20-letnice odpoinškega gibanja so zahtevali, naj pri njih sodelujejo predstavniki vseh skupin. Prav tako naj občina po svojih močeh — je dejal Danilo Lovrečič — podpre vse kulturne in druge javne prireditve.

Ob priliki praznika sv. Jožefa v Ricmanjih naj občina poskrbi, da bodo varnostni organi bolj pazili na mestne izletnike, da ne bi trgali sadnega cvetja in povzročali druge škode po njivah. Izkušnje zadnjih let dokazujejo, da je skrajni čas, da se v zvezi s tem kaj ukrene.

Boljunc

Veliko pozornost je vzbudilo pismo nekega tržaškega Slovenca v nedeljskem časopisu, v katerem se zgraža nad potekom letošnjega pustnega pogreba v Boljuncu. Vsi zavedni Slovenci z Brega se popolnoma strinjajo z ugotovitvami omenjenega Tržičana, ki med drugim pravi: »Šel sem v prijazno vasico ob Glinščici ne samo z namenom, da bi jedel klobase in pil domače vino ali pokušal polento s slivovko, temveč predvsem zato, da bi videl slovenski pustni običaj na Tržaškem. Zgleda, da je komu šinila v glavo globoka misel, da je treba za par Tržičanov, ki razumejo slovenski, povedati nekaj smešnic v italijanskem tržaškem narečju, in tako se je zgodilo, kar je nezaslišano, da se je skoraj celoten program vršil v jeziku naših sosedov. Kot sem zvedel, se kaj takega druga leta ni dogajalo in so kljub temu prišli v Boljunc mnogi Tržičani italijanske narodnosti. Slovesnost se je zavlekla po nepotrebnem in kar je glavno, izgubila je pristni domači značaj... Res škoda, da se moramo Slovenci za toliko ponižati po neumnem.«

To je lep dokaz, kam pripelje fratelanca in vključevanje v italijanske organizacije!

Brežan

Dolina

V nedeljo, 28. februarja je bila v Dolini tradicionalna pustna prireditev. Člani i-gravske skupine Mladinskega krožka so igrali Nušičevo trodejanjo »Navaden človek«. Mladi dolinski fantje in dekleta so nam prikazali zares lepo in veselo igrjo, kakršne ni bilo v vasi že precej časa. Igravci so se res občuteno izvili v svoje vloge in jih izpeljali do kraja, kar potrjuje tudi dejstvo, da jih je številno občinstvo nagradilo z burnim ploskanjem. To naj bo igravcem in vsem ostalim, ki so igrjo pripravili, v veliko zadoščenje, ker dokazuje, da občinstvo zna ceniti požitvalnost in napore, ki so s tako prireditvijo v zvezi.

Pri tem naj še omenim, da so vsi igravci dobro odigrali svoje vloge. Posebno so se izkazali Pečar Egidij, Smotlak Roman, Bandi Boris in Bandi Sonja, ki so s svojim nastopom res navdušili gledavce.

Mislím, da smo lahko vsi zadovoljni in ponosni na našo mladino, ki ima še smisel za slovenske kulturne prireditve. Za to svoje požitvalno delo zaslužijo res vse priznanje ter da se jim gre v vseh ozirih na roko. Za tako prireditev je treba vložiti mnogo truda, časa in vztrajnosti.

Upamo, da bomo dolinske fante in dekleta v kratkem videli še na drugih odrih na Tržaškem.

Opazovavec

Občinska cestna in druga dela

Tržaška občina bo potrosila in deloma že je milijardo in osemsto milijonov za razna cestna dela in kanalizacije. Med ta dela spada novi del Istrske ceste, o kateri smo pisali pred kratkim in to med pokopališčem in Stadionom.

V zvezi s tem opozarjamo, da bi bilo primerno poskrbeti v doglednem času tudi prav v tem kraju za primerno in dovolj široko cesto za Skedenj. Deloma so že v pripravi kanalizacijska dela v važnem mestnem okraju kot je Sv. Jakob. V načrtu je tudi primerna prenovitev ul. Ronketo in postavitve raznih občestnih zidov, kot v ulici Rigutti, cestna dela v Rocolu (približno 400 m) ter popravila kanalizacije ob morskem obrežju.

SLOVENSKA SLUŽBA BOZJA OB NEDELJAH IN ZAPOVEDANIH PRAZNIKI V TRSTU:

Novi sv. Anton: ob 7. uri
Sv. Ivan: ob 7. in 10. uri
Podlonjer: ob 18.30 uri
Sv. Jakob: ob 9. uri
Sv. Vincenc: ob 7. uri
Skedenj: ob 6. in 10. uri
Barkovlje: ob 8. in 11. uri
Rojan: ob 7. in 9. uri
Sv. Ana: ob 10. uri
Salezijanci: ob 10. uri

SLOVENSKA SLUŽBA BOZJA OB NEDELJAH V OKOLICI TRSTA:

Opčine: ob 7., 9. in 11. uri
Bane: ob 9. uri
Konkolce: ob 10.15 uri
Repentabor: ob 10. uri
Sv. Križ: ob 7.30 in 10. uri
Prosek: pozimi ob 8. in 10.30 uri
poleti ob 7.30 in 10. uri
Kontovel: ob 8. in 10. uri
Trebče: ob 10. uri
Bazovica: ob 8. in 10. uri
Pesek: ob 9.30 uri
Padriče ali Gropada: ob 9.15 uri
Boršt: ob 8. in 10.30 uri
Ricmanje: ob 11. uri
Domio: ob 9.30 uri
Log: ob 8. uri
Boljunc: ob 8. in 10.30 uri
Dolina: ob 7.30 in 10.30 uri
Mačkovlje: ob 7.30 in 10. uri
Stramar: ob 10.15 uri
Katinara: ob 8.30 in 10. uri
Lonjer: ob 7. uri

Elektronski možgani na naši univerzi

Verjetno je malo komu znano, da na naši univerzi deluje že več časa posebna aparatura »elektronski možgani«, ki lahko napravi na desetisoče aritmetičnih kalkulacij na sekundo.

Aparat je zelo koristen, saj se ga po služujejo po naročilu tudi velika gospodarska podjetja za svoje različne račune. Predsednik matematičnega elektronskega centra je prof. Marussi, v pomoč pa ima skupino mladih profesorjev in asistentov. Ravnatelj pa je dr. Daboni.

Ob današnjem atomskem času je tak aparat v Trstu vsekakor potreben, seveda pa še ne rešen za tržaško gospodarstvo, ki prav v teh dneh znoža trepeče, ko je govora o preusmeritvi ali menda celo zapori slovitih Jadranskih ladjedelnic. Teorija je vedno lepa in zanimiva, ali stvarnost je kruta in včasih neusmiljena.

Katoličani v Angliji

V Angliji je sedaj dobrih sedem milijonov katoličanov. Pet milijonov in pol katoličanov redno opravlja svoje verske dolžnosti. Anglikancev je 50 milijonov, izmed teh vrši svoje verske dolžnosti le majhen del.

OBVESTILA

Slikar Robert Faganel razstavlja te dni svoja dela v Trstu in Gorici. V Trstu je razstava v občinski galeriji Piazza dell'Unità d'Italia. Odprta je bila 10. marca in bo zaključena 16. marca. V Gorici pa razstavlja slikar Faganel v galeriji Pro Loco Corso Vervi 100/E (pasaža). Razstava se je pričela 5. marca in bo trajala do 18. marca. Slikar Robert Faganel vljudno vabi slovensko občinstvo s Tržaškega na Goriškega, da si razstavljenega dela ogleda.

Za postni čas smo dobili lepo in primerno knjižico »Znamenje križa«, spisal dr. Janez Jenko. Ceno 100 lir. Vzemite beril!

V ponedeljek, 15. marca ob 3.30 popoldne bo predaval v Marjanišču na Opčini g. V. Zaletel o evharističnem kongresu v Bombayu. Predavanje bo ponovil ob 4. uri zvečer v Dolini. V mestu Trstu pridele ista predavanja na vrsto kmalu spomladaj.

DAROVI

Za zavod sv. Družine: družbenica v spomin pok. mame dr. Humarja 1.000; Marinič Milka 2.000 lir.

Za Alojzjevišče: B. J. 1.000; N. N. 1.000; družbenica v spomin pok. matere dr. Humarja 1.000; Anton Planisci ob obletnici smrti Danice Šemrl-Degrassi 2.000; družna Doles Franciška v spomin pok. Josipa Pavšič 2.000; Marinič Milka 2.000 lir.

Za Slomškov dom v Bazovici: družbenica Mlač 4.750; N. N. 2.000; N. N. Gropada 1.000; Zagar P. 1.500; Ražem F. 1.000; Marij Križmančič 2.000; namesto cvetja za pok. Zalko Gomezelj, sorodnica 5.000 lir.

Za župnijski dom v Steverjanu: M. S. 5.000; Ada Černic (mesečni prispevek) 7.000; C. S. 100.000; msgr. Novak 50.000.

Za Katoliški dom: N. N. Trst 5.000; N. N. družina 5.000; VII. nabirka Koshu 5.000; N. N. 1.000; N. N. 10.000; U. Z. 6.000; Terezika Vilhar 3.500; Marica Sarđoč 2.000; Mar. družba 10.000; N. N. 10.000; N. N. 10.000; N. N. 1.000; N. N. 1.000; N. N. 1.000; N. N. 1.000; N. N. 1.000; N. N. 1.000; N. N. 1.000; N. N. 1.000; I. H. 3.000; Srečko Doles 1.000 lir.

Vsem blagim dobrotnikom naj dobro Bog tisočkratno vrača s svojim nebeskim blagoslovom!

OGLASI

Za vsak mm višine v širini enega stolpca trgovski L 30, osmrtine L 50, več 70% davek na registrskem uradu.

Odgovorni urednik: msgr. dr. Fr. Močnik
Tiska tiskarna Budin v Gorici

ZAHVALA

Naznanjamo žalostno vèst, da nas je zapustil naš ljubi oče

DEVETAK AVGUSTIN gostilničar

Pokopali smo ga v soboto 27. februarja. Zahvaljujemo se g. župniku Zerjalu za žalne obrede, pevskemu zboru ter vsem številnim vaščanom, ki so draga pokopalnica spremenili na pokopališče.

DRUZINA DEVETAK

Vrh sv. Mihaela, 6. marca 1965